

आदिवासी घटक कार्यक्रमांतर्गत सन
२०२३-२४ करीता संजय गांधी निराधार
अनुदान योजना योजनेसाठी निधी
वितरीत करणेबाबत...
(लेखाशिर्ष २२३५ सी १६१)

महाराष्ट्र शासन
आदिवासी विकास विभाग
शासन निर्णय क्रमांक: बीयुडी-२०२३ / प्र.क्र. ६ / कार्यासन-६
मंत्रालय विस्तार, मुंबई-४०० ०३२
दिनांक :- १४ फेब्रुवारी, २०२४.

वाचा :-

- १) वित्त विभाग, शासन परिपत्रक क्र. अर्थसं-२०२३/प्र.क्र.४०/अर्थ-३, दि.१२.०४.२०२२,
दि.०८.१२.२०२३ व दि.०५.०२.२०२४..
- २) आदिवासी विकास विभागाचा समक्रमांकित शासन निर्णय दि.२.५.२०२३, दि.३१.५.२०२३,
दि.१२.०७.२०२३, दि.१७.१०.२०२३ व १०.११.२०२३
- ३) सामाजिक न्याय व विशेष सहाय विभागाची नस्ती क्र. विसयो-२०२३/प्र.क्र. १५१/विसयो.

प्रस्तावना :-

आदिवासी घटक कार्यक्रमांतर्गत सामाजिक न्याय व विशेष सहाय्य विभागामार्फत राबविण्यात येत असलेल्या संजय गांधी निराधार अनुदान योजनेसाठी महाराष्ट्र विधानमंडळाच्या माहे डिसेंबर, २०२३ मधील हिवाळी अधिवेशनात रु.४०.०० कोटीची पुरवणी मागणी मंजूर करण्यात आली होती. त्यास अनुसरून संजय गांधी निराधार अनुदान योजनेसाठी रु.४०.०० कोटी इतका निधी वितरीत करण्याबाबत संदर्भाधीन क्र.३ अन्वये वित्त विभागास प्रस्ताव सादर करण्यात आला होता. सदर प्रस्तावास वित्त विभागाने दिलेल्या मान्यतेस अनुसरून निधी वितरीत करण्याची बाब शासनाच्या विचाराधीन होती.

शासन निर्णय :-

आदिवासी घटक कार्यक्रमांतर्गत मागणी क्र.टी-५ मधील मुख्य लेखाशीर्ष २२३५, सामाजिक सुरक्षा व कल्याण मधील सन २०२३-२४ या आर्थिक वर्षाच्या अर्थसंकल्पित तरतुदींतून संजय गांधी निराधार अनुदान योजनेसाठी खालीलप्रमाणे अर्थसंकल्पित वितरण प्रणालीवर निधी वितरीत व खर्च करण्यास मान्यता देण्यात येत आहे :-

(रु.कोटीत)

योजनेचे नाव	लेखाशिर्ष	बाब	सन २०२३-२४ मधील अर्थसंकल्पीत तरतूद	यापूर्वी वितरीत निधी	या शा.नि. अन्वये वितरीत करण्यात येत असलेला निधी
१	२	३	४	५	६
संजय गांधी निराधार अनुदान योजना	२२३५ सी १६१	५०, इतर खर्च	२६०.०० (१२०.०० मूळ अर्थसंकल्पित + रु.१००.०० कोटी पावसाळी अधिवेशनातील पुरवणी मागणी + रु.४०.०० कोटी हिवाळी अधिवेशनातील पुरवणी मागणी)	२२०.००	४०.००

२. उपरोक्त प्रमाणे रु.४०.०० कोटी (अक्षरी रुपये चाळीस कोटी फक्त) इतका निधी प्रशासकीय विभागप्रमुख म्हणून प्रधान सचिव, सामाजिक न्याय व विशेष सहाय विभाग, मंत्रालय, मुंबई यांना अर्थसंकल्पीय वितरण प्रणालीवर (BEAMS) वितरीत करण्यास मंजूरी प्रदान करण्यात येत आहे.

३. वित्त विभागाने खालील अटीच्या अधीन राहून निधी वितरणास मंजूरी दिली आहे. तसेच खालील नमूद अभिप्राय दिले आहेत.

पुरवणी मागण्यांसह तरतूद रु.२६०.०० कोटी व वितरीत निधी रु.२२०.०० कोटी असताना खर्च रु.१५५.०० कोटी झाला आहे. यावरून दोन शक्यता दिसतात. निधी उपलब्ध असतानाही काही महिन्यांचे अनुदान लाभार्थ्यांना दिले गेले नाही. याबाबत विभागाने तपासणी करून प्रलंबित अनुदान तातडीने प्रदान करण्याची व्यवस्था करावी. किंवा, आतापर्यंत जे अनुदान प्रदान झाले असेल तर अनावश्यक पुरवणी मागणी सादर केली असेल, अशी परिस्थिती असल्यास जरी वित्त विभागाकडून निधी वितरीत केला असला तरी आवश्यक तेवढाच निधी कोषागारातून आहरीत करावा व उर्वरीत निधी प्रत्यार्पित करावा. लाभार्थ्यांना डीबीटीद्वारे प्रदानाची व्यवस्था लवकरात लवकर कार्यान्वित करावी.

४. सदर तरतुद खर्च करताना महाराष्ट्र अर्थसंकल्प नियमपुस्तिका, वित्तीय अधिकार नियमपुस्तिका यामधील वित्तीय नियम तसेच वित्त विभागाच्या संदर्भाधीन क्र.१ च्या शासन आदेशातील दिलेल्या निर्देशांचे काटेकोरपणे पालन करण्याची जबाबदारी संबंधित प्रशासकीय विभागाची राहिल.
५. नियंत्रण अधिकारी व विभाग प्रमुख यांनी आदिवासी उपयोजना क्षेत्रात, आदिवासी उपयोजना बाह्य क्षेत्रात केलेला खर्च स्वतंत्रपणे नोंदविला जाईल याची दक्षता घ्यावी. त्या अनुषंगाने झालेल्या खर्चाचा अहवाल, लेखाशिर्षनिहाय/उपलेखाशिर्षनिहाय साध्य झालेले भौतिक उद्दिष्टाबाबतची माहिती, निधी उपयोगिता प्रमाणपत्र इ. माहिती आदिवासी विकास विभागास प्रत्येक महिन्याच्या १० तारखेपर्यंत पाठवावी.
६. आदिवासी घटक कार्यक्रमांतर्गत उपलब्ध करून दिलेल्या तरतुदींतून फक्त अनुसूचित जमातीच्या लाभार्थ्यांना लाभ मिळेल याची दक्षता घेण्याची जबाबदारी संबंधित विभागाची राहिल.
७. सदर शासन निर्णय वित्त विभागाचा अनौपचारिक संदर्भ क्र.११८/२०२४/व्यय-१४, दि.०२.०२.२०२४ अन्वये निर्गमित करण्यात येत आहे.
८. सदर शासन निर्णय महाराष्ट्र शासनाच्या www.maharashtra.gov.in या संकेतस्थळावर उपलब्ध करण्यात आला असून त्याचा संकेतांक २०२४०२०७१४३८३४८३२४ असा आहे. सदर आदेश डिजीटल स्वाक्षरीने साक्षांकित करून काढण्यात येत आहे.

महाराष्ट्राचे राज्यपाल यांच्या आदेशानुसार व नावाने,

(किरण कि. पवार)
कार्यासन अधिकारी, महाराष्ट्र शासन

प्रत,

१. मा. मंत्री, आदिवासी विकास यांचे खाजगी सचिव, मंत्रालय, मुंबई.
२. सचिव, सामाजिक न्याय व विशेष सहाय विभाग, मंत्रालय, मुंबई.
३. सचिव, आदिवासी विकास विभाग, मंत्रालय, मुंबई.
४. संचालक, समाजकल्याण, महाराष्ट्र राज्य, पुणे.

५. आयुक्त, आदिवासी विकास, महाराष्ट्र राज्य, नाशिक.
६. अपर आयुक्त, आदिवासी विकास, नाशिक / नागपूर / ठाणे / अमरावती.
७. जिल्हाधिकारी, सर्व जिल्हे
८. वित्त विभाग (अर्थसंकल्प- १९), मंत्रालय, मुंबई.
९. ग्रंथपाल, महाराष्ट्र विधानमंडळ सचिवालय, ५ वा मजला, विधानभवन, मुंबई.
१०. महालेखापाल (लेखापरिक्षा)/(लेखा व अनुज्ञेयता), महाराष्ट्र १/२, मुंबई/नागपूर.
११. कार्यासन क्र.१२, आदिवासी विकास विभाग, मंत्रालय, मुंबई.
१२. निवड नस्ती (का.६), आदिवासी विकास विभाग, मंत्रालय, मुंबई.